

Na podlagi četrtega odstavka 56. člena zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 in 1/96) in 99. člena zakona o upravi (Uradni list RS, št. 67/94) izdaja minister za okolje in prostor

NAVODILO

O METODOLOGIJI ZA IZDELAVO POROČILA O VPLIVIH NA OKOLJE

1. člen

To navodilo določa metodologijo za izdelavo poročila o vplivih na okolje.

Določbe tega navodila se uporabljajo za vse nameravane posege v okolje (v nadaljnjem besedilu: poseg), za katere je predpisana obveznost presoje vplivov na okolje (v nadaljnjem besedilu: presoja), če za posamezno vrsto posegov ali posamezno vrsto obremenitve posebno navodilo posameznih vprašanj ne ureja drugače.

2. člen

Poročilo o vplivih na okolje (v nadaljnjem besedilu: poročilo) se izdelava kot celovito poročilo ali kot poročilo, ki vsebuje samo posamezne analize oziroma delne elaborate.

Poročilo, ki vsebuje samo posamezne analize oziroma delne elaborate, se izdelava za poseg, ki je s predpisom, ki določa vrste posegov v okolje, za katere je presoja vplivov na okolje obvezna, določen kot poseg, pri katerem za presojo zadošča tako poročilo.

Predmet celovitega poročila je analiza in ocena sprejemljivosti posega z vidika vseh dejanskih in možnih obremenitev okolja in glede vseh predvidljivih kratkoročnih ali dolgoročnih, neposrednih ali posrednih posledic za okolje kot celoto in za njegove posamezne sestavine.

Predmet poročila, ki vsebuje samo posamezne analize oziroma delne elaborate, je analiza in ocena sprejemljivosti posega z vidika tistih vrst obremenitev okolja in glede posledic za tiste sestavine okolja, za katere se na podlagi predpisa iz drugega odstavka tega člena določita obseg in vsebina tega poročila.

3. člen

Poročilo mora vsebovati opis in oceno dejanskega stanja okolja in njegovih sestavin, značilnosti posega, njegovih pričakovanih vplivov na okolje, predvidenih okoljevarstvenih ukrepov, pričakovanih sprememb okolja in vse druge elemente, določene kot vsebina poročila o vplivih na okolje po predpisih o varstvu okolja.

Poročilo, ki vsebuje samo posamezne analize oziroma delne elaborate, mora vsebovati vse elemente iz prejšnjega odstavka za tiste vrste obremenitev in tiste sestavine okolja, ki so predmet posamezne analize oziroma delnega elaborata.

4. člen

Ministrstvo, pristojno za varstvo okolja (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), lahko na pobudo nosilca posega ali izdelovalca poročila v sodelovanju z njima določi natančnejši obseg in vsebino poročila, kot ga določa metodologija, določena s tem pravilnikom.

Ministrstvo lahko v primeru iz prejšnjega odstavka določi, da se v poročilu opusti opis katere od značilnosti dejanskega stanja okolja ali katere od prostorskih ali tehničnih in

tehnoloških značilnosti posega, če presodi, da glede na značilnosti in vrsto posega za ugotavljanje vplivov na okolje niso pomembne.

Opis dejanskega stanja okolja

5. člen

Opis dejanskega stanja okolja, na katero lahko poseg vpliva, vsebuje podatke o:

- osnovnih značilnostih lokacije posega,
- stanju ter obstoječi obremenjenosti okolja in njegovih sestavin pred posegom, vključno z rezultati meritev.

Opis osnovnih značilnosti lokacije posega obsega predvsem podatke o meteoroloških, hidroloških, geoloških, pedoloških in bioloških lastnostih lokacije, o vrsti zemljišča (stavbno, kmetijsko, vodno, priobalno, gozdno zemljišče, nerodovitni svet) oziroma o njegovi dejanski rabi, podatke iz zemljiškega katastra, o stanju in kakovosti naravnih dobrin, bližini naravnih vrednot ali drugih naravnih dobrin s statusom zavarovanega naravnega bogastva ali naravnega javnega dobra, poselitvi in bivalni kakovosti prostora, objektih kulturne dediščine, krajini in o glavnih dejavnostih na območju. Opis mora zajeti zlasti tiste značilnosti lokacije, ki so glede na vrsto posega pomembne za presojo sprejemljivosti posega za okolje.

Opis stanja in obstoječe obremenjenosti okolja in njegovih sestavin obsega količinske in kakovostne podatke o stanju in obremenjenosti voda, zraka in tal, rastlinstva in živalstva ter njihovih habitatov, ekosistemov, o obremenjenosti okolja z odpadki, s hrupom in sevanjem. Obsega tudi opis obstoječih obremenitev okolja, posebno če gre za tveganje ali nevarnost za okolje.

6. člen

Opis dejanskega stanja okolja se izdelava na podlagi javnih podatkov iz katastrov, zbirk in drugih baz podatkov, ki jih zbirajo in vodijo pristojni državni ali občinski organi ali organizacije z javnim pooblastilom ali druge pooblaščen organizacije.

Če v zbirkah iz prvega odstavka tega člena ni na razpolago podatkov, ki bi omogočali izdelavo opisa dejanskega stanja, ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, v sodelovanju z izdelovalcem poročila določi vrsto in obseg podatkov, ki jih mora zagotoviti izdelovalec poročila z zagotovitvijo meritev ali s posebno strokovno oceno.

Opis značilnosti nameravanega posega

7. člen

Opis značilnosti posega vsebuje zlasti podatke o:

- namembnosti posega, o njegovi velikosti, obsegu ali zmogljivosti,
- načinu uporabe ali obratovanja in predvidenem trajanju oziroma obstoju posega,
- o njegovih gradbenih in prostorskih, tehničnih in tehnoloških, okoljskih ter drugih značilnostih, ki so pomembne za določitev vplivov na okolje.

Pri prostorskih značilnostih posega je treba opisati zahtevnost posega z vidika rabe prostora oziroma zemljišč, glede na reliefno razgibanost, rodovitnost, stabilnost in nosilnost terena, hidrološke značilnosti lokacije, značilnosti ozračja ter prisotnost rastlinstva ali živalstva. Upoštevajo se predvsem tisti vidiki, ki so za poseg oziroma za ugotavljanje njegovih vplivov na okolje pomembni.

Opis tehničnih in tehnoloških značilnosti posega obsega zlasti opis najpomembnejših naprav in tehnologije, proizvodnih in predelavnih procesov, vrste in količine porabljenih materialov ter načina porabe, surovin ali izdelkov, ki se uporabljajo, ter njihov izvor, porabe energije po posameznih virih, količin in vrste stranskih proizvodov in odpadkov ter načina ravnanja z njimi. Pri proizvodnji končnih izdelkov je treba navesti tudi značilnosti njihovega življenjskega ciklusa (od izvora do ponora).

Opis okoljskih značilnosti posega obsega predvsem opis predvidenih načinov in virov vplivov na okolje ter predvideno rabo ali porabo naravnih virov, poleg tega pa tudi predvideno snovno in energetsko bilanco obratovanja ali uporabe, če je to za vrsto posega značilno in pomembno. Posebno pozornost je treba nameniti nevarnim snovem, če se te uporabljajo ali če nastajajo pri gradnji ali obratovanju ali uporabi posega.

V tem delu poročila je treba opisati tudi zahtevnost posega glede na infrastrukturno opremljenost in promet na območju ter povezanost z drugimi posegi.

8. člen

Pri značilnostih posega iz prejšnjega člena se opišejo tudi prostorske, gradbene in tehnološke ter tehnične rešitve, namenjene zmanjšanju ali preprečitvi negativnih vplivov ali povečanju ugodnih vplivov posega na okolje. Posebej je treba navesti postopke in možnosti, povezane z reciklažo ali regeneracijo.

9. člen

V poročilu je treba navesti tehnične in druge predpise o varstvu okolja, ki veljajo za obravnavani poseg in so bili pri pripravi projekta upoštevani, in oceniti, ali projekt izpolnjuje z njimi predpisane zahteve.

Poseg je treba predstaviti primerjalno z vidika razširjenosti ali uporabe predvidenih gradbenih, tehničnih in tehnoloških ali okoljskih rešitev v svetu oziroma z vidika možnih in dostopnih alternativnih rešitev.

10. člen

Podatke o posegu, ki se nanašajo na njegove prostorske, gradbene ali tehnične in tehnološke značilnosti in so po mnenju nosilca posega poslovna ali obratovalna tajnost, je treba v poročilu posebej označiti.

Opis in ocena pričakovanih vplivov na okolje

11. člen

Poročilo obravnava vplive posega na okolje kot celoto in na vse njegove posamezne sestavine, ki jih je možno predvidevati glede na naravo posega in okoljske značilnosti lokacije. Navesti je treba tudi vplive, ki jih izdelovalec poročila ocenjuje kot nepomembne ali zanemarljive.

Obravnavati je treba pričakovane vplive posega v času pripravljanih del in gradnje, v času uporabe ali obratovanja ali trajanja posega, v času njegove odstranitve ali opustitve uporabe in po njej. Oceniti je treba potrebo po morebitnih posebnih ukrepih po prenehanju uporabe ali obratovanja.

Določiti in oceniti je treba tudi neposredne in posredne vplive na okolje, ki so posledica drugih posegov in aktivnosti, povezanih s posegom, ter oceniti možnosti za vzpostavitev novega ali nadomestitev prejšnjega stanja okolja po opustitvi ali odstranitvi posega, kadar je to predpisano.

12. člen

Določitev in ovrednotenje vplivov posega na okolje z vidika onesnaževanja se nanaša predvsem na:

- emisije plinastih, tekočih ali trdnih snovi v zrak, površinske vode, podtalnico ali v tla,
- emisijo vonjav,
- emisije hrupa, ionizirnega ali elektromagnetnega sevanja ali toplote,
- nastajanje odpadkov.

Določitev in ovrednotenje vplivov posega na okolje z vidika razvrednotenja okolja se nanašata predvsem na:

- spremembe naravnih in drugih pogojev kakovosti življenja,
- vplive na identiteto in izgled naravnega okolja in krajine,
- vplive na naravne vrednote ali naravno javno dobro,
- možno zmanjšanje vrednosti nepremičnin in izgubljeni dobiček.

Določitev in ovrednotenje vplivov posega na okolje z vidika poškodbe okolja se nanašata predvsem na:

- vplive na prosto živeče živalske vrste in prosto rastoče rastlinske vrste ter njihove habitate,
- vplive na naravno ravnotežje in ekosisteme,
- spremembe zaradi posegov v vodo, zemljišča ali tla, podzemni svet.

Določitev in ovrednotenje vplivov posega na okolje z vidika tveganja in nevarnosti za okolje se nanašata predvsem na:

- vplive, povezane z uporabo nevarnih snovi,
- povzročanje vibracij ali drugih vplivov na seizmološke in geofizikalne pojave,
- možnosti nastanka ekoloških nesreč,

- možnosti nastanka naravnih nesreč kot posledice posega.

Določitev in ovrednotenje vplivov posega na okolje z vidika rabe in izkoriščanja naravnih dobrin se nanaša predvsem na:

- rabo, uporabo ali izkoriščanje obnovljivih in neobnovljivih naravnih dobrin za potrebe nameravanega posega,
- vplive na rabo ali izkoriščanje obnovljivih in neobnovljivih naravnih dobrin v zvezi z nameravanim posegom,
- vplive na izčrpavanje zalog potrebnih naravnih dobrin,
- vplive na naravne dobrine na lokaciji nameravanega posega.

13. člen

Če poročilo obravnava poseg, povezan z objekti ali napravami, navedenimi v prilogi 1, ki je sestavni del tega navodila, je treba v njem posebej ugotoviti, določiti in ovrednotiti tveganje ekološke nesreče, ki nastane zaradi nenadzorovanega razvoja dogodkov in bi imela za posledico ogrožanje zdravja ali življenja ljudi, uničenje, poškodbo ali kritično obremenjenost okolja.

V primeru iz prejšnjega odstavka je treba opisati:

- vrste, količine in lastnosti nevarnih snovi in predvideno ravnanje oziroma okoljevarstvene ukrepe med njihovo proizvodnjo, uporabo, skladiščenjem, prevozom ali odstranitvijo,
- možne in predvidene ukrepe za zmanjšanje tveganja ekološke nesreče,
- scenarij ekološke nesreče, ki bi se lahko zgodila, vključno z navedbo verjetnosti, površino prizadetega območja in posledic za ljudi in okolje,
- potrebne intervencijske ukrepe za zmanjšanje ali preprečitev posledic ekološke nesreče.

Oceniti je treba verjetnost, da se zgodi ekološka nesreča, stopnjo nevarnosti za zdravje ali življenje ljudi in za poškodbe okolja in predvsem predvidene ukrepe nadzora nad ravnanjem z nevarnimi snovmi in za zmanjšanje tveganja ekološke nesreče.

14. člen

Če iz opisa in ocene pričakovanih vplivov na okolje izhaja, da bi poseg lahko neposredno negativno vplival na okolje ali njegove sestavine ali povzročil obremenitev okolja (posebno tveganje ali nevarnost za okolje) na območjih sosednjih držav, mora biti to v poročilu posebej navedeno.

15. člen

Opis in ocena obremenitev ter sprememb okolja, ki so predvidene kot posledica vplivov posega, se pripravita na podlagi opisa dejanskega stanja okolja, pričakovanih vplivov na okolje ter v projektu predlaganih okoljevarstvenih ukrepov, upoštevata pa se tudi stabilnost in spontana spremenljivost okolja.

Spremembe okolja oziroma njegovih sestavin se opredelijo s količinskega in kakovostnega vidika, s številčno določljivimi ali izmerljivimi elementi in tudi opisno.

Ocena obremenitev in spremenjenega stanja okolja zajema tudi oceno možne celotne in integralne obremenitve okolja na vplivnem območju posega.

Vrednotenje vplivov posega na okolje in sprejemljivosti obremenitev in sprememb okolja

16. člen

Pri vrednotenju vplivov posega na okolje in sprejemljivosti sprememb v okolju je treba izhajati iz temeljnih ciljev in načel varstva okolja, ki zajemajo najmanj:

- preprečevanje in zmanjševanje obremenitev za okolje, odpravo poškodb okolja ter ponovno vzpostavitev njegovih regeneracijskih sposobnosti,
- ohranjanje vitalnosti narave, biološke raznovrstnosti in ekološkega ravnotežja,
- ohranjanje raznovrstnosti in kakovosti naravnih dobrin, ohranjanje rodovitnih zemljišč,
- ohranjanje in obnavljanje pestrosti ter kulturne in estetske vrednosti krajine in naravnih vrednot,
- smotno rabo naravnih virov, snovi in energije, prehod na rabo obnovljivih virov in zmanjševanje porabe.

Pri ocenjevanju vplivov je treba poleg okoljskih značilnosti lokacije posega upoštevati tudi:

- ugotovitve in usmeritve študije ranljivosti okolja in na njeni podlagi določene stopnje varovanja okolja pred obremenitvami,
- rezultate študije za celovito presojo vplivov na okolje, ki je pripravljena za prostorski planski akt ali sektorski načrt gospodarjenja z naravno dobrino.

17. člen

Pri vrednotenju sprejemljivosti vplivov posega na okolje in sprememb okolja in njegovih sestavin se upoštevajo veljavni okoljevarstveni predpisi, s katerimi so določeni standardi in normativi, pravila ravnanja in drugi temeljni pogoji za dopustno obremenitev okolja ali dovoljen obseg posega.

Dodatno je treba pri vrednotenju upoštevati še najmanj ta merila:

- najmanjše razumno možne spremembe naravnih razmer,
- največje razumne možne stopnje varstva okolja pred emisijami škodljivih snovi v skladu z dosežki sodobne tehnike,
- čim manjše imisijske obremenitve okolja in njegovih sestavin,
- preprečitev imisije, ki ogroža življenje ali zdravje ljudi ali premoženje,
- preprečitev nevarnosti za okolje oziroma zmanjšanje tveganja ekoloških nesreč,
- preprečitev poškodb okolja ali njegovih sestavin, degradacijo ali uničenje okolja ali njegovih delov.

18. člen

Spremembe posameznih sestavin okolja in vplivov na okolje se ovrednotijo praviloma z njihovo uvrstitvijo v vrednostne lestvice, ki jih na eni strani omejuje ocena dejanskega stanja posamezne sestavine okolja, na drugi pa predpisana dopustnost obremenitve oziroma največji dovoljeni obseg spremembe zaradi posega.

Spremembe posameznih sestavin okolja in vplivov na okolje, za katere ni predpisov o dopustnosti ali dovoljenem obsegu, se ovrednotijo praviloma s postopkom normalizacije.

19. člen

Izhodišča ocenjevanja in izbrano metodo vrednotenja vplivov posega na okolje in pričakovanih sprememb okolja je treba v poročilu navesti in opisati, tako da je možno preverjanje njihove ustreznosti. Navesti je treba razloge za izbor metode, oceniti njeno optimalnost, prednosti in pomanjkljivosti, širšo uporabnost in izkušnje pri njeni uporabi v drugih primerih.

Opis območja in navedba oseb ob posebnih ukrepih in odškodnini za nevarnost ali razvrednotenje okolja

20. člen

Če iz določitve in ocene vplivov posega na okolje izhaja, da pomeni poseg tveganje za okolje in so zaradi tega potrebna posebna opozorila, napotila in priporočila prebivalstvu ali drugi posebni ukrepi, je v poročilu treba opisati potrebne ukrepe in območje, na katerem so ti potrebni, ter oceniti njihovo ustreznost.

21. člen

Če poročilo obravnava vrsto posega, za katerega mora nosilec posega plačati odškodnino ali zagotoviti drugačno nadomestilo za nevarnost ali razvrednotenje okolja ali če poročilo obravnava poseg, zaradi katerega imajo skladno s predpisi prebivalci, ki živijo v okolici, pravico do nadomestil, davčnih olajšav, subvencij, oprostitve davkov ali prispevkov, je treba v poročilu določiti in opisati tudi vplivno območje posega, na katerem so prizadete osebe upravičene do odškodnine ali drugačnega nadomestila, z navedbo mejnih parcel vplivnega območja.

Pri določitvi vplivnega območja posega je treba upoštevati merila, predpisana za določitev vplivnega območja.

Opis območja zajema elemente, ki so pomembni z vidika zmanjšane uporabne vrednosti nepremičnin, zmanjšane kakovosti bivalnega okolja ali zmanjšane vrednosti nepremičnine in izgubljenega dobička zaradi obravnavanega posega.

V poročilu se navedejo tudi osebe, ki so na vplivnem območju posega v skladu s predpisi upravičene do odškodnine ali drugačnega nadomestila.

Opozorila glede celovitosti posega in poročila

22. člen

V sklepnem delu poročila se navedejo viri podatkov in informacij, ki so bili uporabljeni za pripravo poročila, in oceni njihova razpoložljivost, kakovost, časovna ažurnost in popolnost.

Opozoriti je treba na možne pomanjkljivosti poročila, če določitev in vrednotenje vplivov na okolje in sprememb v okolju zaradi kakršnih koli težav pri pripravi poročila nista celovita ali zanesljiva.

Če izdelovalec poročila oceni, da značilnosti posega niso celovito določene glede na pričakovane vplive na okolje in okoljevarstvene ukrepe, mora to v sklepnem delu poročila navesti.

Sklepna ocena sprejemljivosti

23. člen

Na podlagi opisa in ocene pričakovanih vplivov posega, pričakovanih obremenitev ter spremenjenega stanja okolja in možne celotne in integralne obremenitve okolja ter opozoril glede celovitosti projekta in poročila se pripravi sklepna ocena sprejemljivosti obravnavanega posega, ki vsebuje tudi oceno učinkovitosti načrtovanih okoljevarstvenih ukrepov in oceno njihove izbire glede na znane, preizkušene ter dostopne alternativne možnosti.

V sklepnem delu se navedejo tudi dodatni predlogi ali zahteve za zmanjšanje ali omilitev negativnih vplivov posega ter predlogi za spremljanje stanja po uresničitvi posega.

24. člen

Poročilo mora vsebovati podatke o izdelovalcu poročila in o osebah, ki so sodelovale pri izdelavi poročila ali njegovih delov.

Poročilu mora biti priložena overjena kopija pooblastila za izdelovanje poročil o vplivih na okolje.

25. člen

Poročilo oziroma vse njegove sestavine mora s svojim podpisom potrditi oseba, ki je pri izdelovalcu poročila odgovorna za pripravo poročila.

26. člen

Sestavni del poročila mora biti tudi grafični prikaz obstoječega oziroma dejanskega stanja okolja na ožjem območju posega in prostorskih značilnosti posega.

Grafični prikaz iz prejšnjega odstavka se izdelava na karti v merilu, v katerem je pripravljena tehnična dokumentacija nameravanega posega v okolje, za širše območje posega pa najmanj v merilu 1 : 25.000.

Vsi rezultati meritev, grafikoni, tabele in druga tehnična dokumentacija, ki zaradi svoje obsežnosti ali drugih vzrokov niso bili vključeni v poročilo, se prikažejo v posebni prilogi.

En izvod celotnega poročila ostane v dokumentaciji ministrstva.

27. člen

To navodilo začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 354-01-95/96

Ljubljana, dne 26. novembra 1996.

Minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar l. r.

text="PRILOGA 1. Objekti in naprave za proizvodnjo in obdelavo organskih ali anorganskih kemikalij, v katerih poteka: - alkiliranje, - aminiranje z aminolizo, - sinteza karbonilnih skupin, - kondenzacija, - dehidrogeniranje, - esterifikacija, - halogeniranje in tvorba halogenov, - hidrogeniranje, - hidroliza, - oksidacija, - polimerizacija, - sulfoniranje, - odžveplevanje, tvorba in pretvorba spojin z vsebnostjo žvepla, - nitriranje in tvorba spojin z dušikom, - tvorba spojin s fosforjem in - produkcija pesticidov in farmacevtskih proizvodov. 2. Objekti in naprave za obdelavo organskih in anorganskih kemikalij, v katerih poteka: - destilacija, - ekstrakcija, - raztapljanje in - mešanje. 3. Objekti in naprave za destiliranje, rafiniranje ali drugo obdelavo nafte ali naftnih derivatov. 4. Objekti in naprave za popolno ali delno odstranjevanje tekočih ali trdnih odpadkov s sežiganjem ali kemično razgradnjo. 5. Objekti in naprave za proizvodnjo ali obdelavo goriva v plinastem stanju, kot je utekočinjeni naftni plin. 6. Objekti in naprave za suho destiliranje premoga ali lignita. 7. Objekti in naprave za proizvodnjo kovin ali nekovin z mokrimi procesi ali s pomočjo električne energije."